

University of Groningen

Guided peer support groups for psychosis

Castelein, Stynke

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version

Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:

2009

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

Castelein, S. (2009). *Guided peer support groups for psychosis: a randomized controlled trial*. [Thesis fully internal (DIV), University of Groningen]. [s.n.].

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

Dankwoord

In 1999 kwam ik als onderzoeksmedewerker op de Afdeling Psychosen van het UMCG werken. Ik voelde mij daar meteen thuis door het leuke contact met collega's en patiënten. Op de afdeling werden diverse interessante studies uitgevoerd variërend van medicatiestudies tot epidemiologische studies. Deze combinatie, een prettige werksfeer gepaard gaande met uitdagend onderzoek, heeft ervoor gezorgd dat ik in 2003 vol enthousiasme begon aan het promotietraject.

Dr. Rikus Knegtering, beste Rikus, niet voor niets noem ik jou als eerste. Jij gaf mij de kans om mezelf verder te ontwikkelen toen ik net op de Afdeling Psychosen kwam werken. Je stond open voor nieuwe ideeën en zorgde voor goede randvoorwaarden, samen met in memoriam drs. Hannie Wolff. Tijdens onze vlotte samenwerking aan jouw proefschrift, stimuleerde jij mij tot het schrijven van een eigen onderzoeksvoorstel. Deze werd gehonoreerd en zie hier het resultaat! Niet alleen in de beginfase was je belangrijk, ook tijdens het verdere promotietraject was je betrokken en coauteur van meerdere artikelen. Je was een goede leermeester!

Pieter Jan Mulder, beste Pieter Jan, eigenlijk is dit hele proefschrift begonnen met jouw vraag: 'Hee buuv, heb je even?' Onze kamers grensden destijds aan elkaar op de afdeling. Je was overtuigd van het nut van de interventie, maar de methodiek stond nog niet op papier en over het effect van de interventie bij onze patiënten was nauwelijks gepubliceerd. Het was duidelijk, de interventie moest onderzocht worden, mocht het ooit toe worden gevoegd aan het behandelaanbod en zo geschiedde. Ik ben je dankbaar voor het trainen en superviseren van alle verpleegkundigen, je assistentie bij alle metingen - waarbij je zelfs je bril uitleende aan deelnemers die deze vergeten waren - en het meedenken tijdens het gehele proces. De combinatie van jouw praktische en mijn onderzoekservaring is geslaagd! Je verdient het om als paranimf aan mijn zijde te staan ook als blijk van waardering voor de verpleegkundigen die de groepen hebben begeleid en ons eigen verpleegkundig team. De bonkevaart is bereikt!

Dr. Richard Bruggeman, beste Richard, jou ben ik veruit de meeste dank verschuldigd. Je was mijn dagelijkse begeleider bij alle studies. Je gaf mij alle ruimte zelfstandig te werken en was er als copromotor altijd op de momenten dat ik je echt nodig had. In jouw overvolle agenda werd dan meteen een plekje voor mij gemaakt, soms zelfs aansluitend op een lange werkdag. Super van je! Ik waardeer je kritische blik, oprechtheid en humor. Ook heb ik veel bewondering voor de manier waarop je leiding geeft aan grote landelijke studies. Ik hoop dat 'onze bekende competitie' nog vele jaren zal duren!

Dr. Jooske van Busschbach, beste Jooske, ik heb heel veel van jou geleerd. Je bent kundig in het schrijven van prachtige teksten (hoe vaak ik niet heb gedacht, kon ik dat maar!), statistisch goed onderlegd en verzet in deeltijd het werk van een fulltimer. Je las mijn manuscripten dan ook heel nauwkeurig en wist precies waar het over ging. Je dacht en leefde altijd met mij mee op onderzoeksgebied, maar ook op het persoonlijke vlak. Dat vond ik erg fijn en siert jou als copromotor!

Prof.dr. Durk Wiersma, beste Durk, dank je wel voor de plezierige begeleiding. Je hebt mij geleerd ingewikkelde dingen helder te formuleren. Ook leerde je mij beter schrijven (geen herhalingen!). Jouw feedback altijd keurig in potlood weergegeven, zal ik straks gaan missen. Een mooie herinnering heb ik aan Venetië, want daar kreeg ik jouw 'jawoord' voor het manuscript. Mille grazie!

Prof.dr. Mark van der Gaag, beste Mark, ik vond het heel fijn dat jij als begeleider erbij kwam. Vanuit een andere instelling zag jij vaak op afstand meteen wat er moest gebeuren als het denk- of schrijfwerk bij mij even stagneerde. Tevens wil ik je danken voor je belangrijke rol bij het starten van de groepen bij Parnassia. Hierdoor konden wij maar liefst twee groepen starten in Den Haag! Je bent een groot voorstander van het 'ping pong effect' en deze manier van werken paste goed bij mij. Na een kort telefoontje met jou kon ik de hele dag weer 'empowered' verder! Dank je wel voor alles!

Voor het slagen van de lotgenotenstudie zijn de patiënten erg belangrijk geweest. Zonder jullie fantastische inzet was dit proefschrift er niet gekomen: bedankt. Het invullen van de lijsten kostte de nodige energie, toch haakte bijna niemand af tijdens de studie. Dit onderstreepte het belang dat jullie zelf ook hechtten aan de lotgenotenstudie. Ik hoop dan ook dat ons onderzoek veel gaat betekenen voor de schizofreniezorg!

Niet alleen de UMCG-collega's van de Afdeling Psychosen ben ik dankbaar, maar ook collega's van andere instellingen. Mede door de samenwerking met andere instellingen werd het mogelijk om dit onderzoek uit te voeren. De GGz Friesland (Leeuwarden), Adhesie (Deventer) en het psychomedisch centrum Parnassia (Den Haag) waren direct betrokken bij de studie. Verpleegkundigen, psychiaters, arts-assistenten en secretariaten van deze instellingen waren allen behulpzaam.

De meeste dank ben ik uiteraard verschuldigd aan de verpleegkundigen die eens per twee de groepen hebben begeleid. Joke Veenstra, Harmannus Goedhuis, Brando Brijker, Jaap van de Hudding, Anneke Hogeboom en Ype Hof: bedankt! Ook dank aan de verpleegkundigen die na afloop van de studie de controlegroepen hebben begeleid.

In het bijzonder wil ik de prettige samenwerking met Adhesie nog even noemen, omdat zij ook deelnamen aan de empowermentstudie. Just van der Linde en Harmannus Goedhuis: bedankt!

Op deze plaats wil ik ook graag de betrokkenen bedanken van de GGz Groningen (Winschoten) die tevens een groep hebben gedraaid, maar waarbij het ons niet lukte om genoeg deelnemers te werven voor een controlegroep. Astrid Kuster, Ernst Blömer, Chris Verhagen en Hans Klein: dank voor jullie inzet.

Ook vele andere collega's zijn belangrijk geweest voor dit proefschrift. Nynke van der Wal, beste Nynke, ik wil je bedanken voor je rol in de pilotstudie voorafgaand aan de landelijke studie, maar vooral voor onze vriendschap. Ik geniet van de leuke dingen die wij samen met onze kids doen. Je bent een fijne vriendin!

Dr. Peter de Jong, dank voor je hulp bij de pilotstudie.

Dr. Dennis Stant, beste Dennis, dank voor de prettige samenwerking in de kosteneffectiviteitsstudie en onze gezellige kostenefficiënte lunches!

Dr. Herman Kluiters, drs. Willem Lok en dr. Sjoerd Sytema, dank voor jullie methodologische en statistische ondersteuning.

Drs. Geke Taymour, beste Geke, dank voor je assistentie bij de beginfase van de studie. Onze werkrelatie is overgegaan in een fijne vriendschap. Ik kom je na mijn promotie snel weer es opzoeken!

Drs. Erna van 't Hag, beste Erna, ook jij stond altijd stand-by en was behulpzaam bij de dataverzameling. De lange schrijfdagen werden enigszins verbroken door ons gezamenlijk sportuurtje, heerlijk was dat. Dank je wel voor je gezelligheid, belangstelling, het lenen van je boeken en de leuke schouwburgbezoekjes!

Dick Bruggeman, thank you for critically reviewing my manuscripts!

Marit de Sonnaville, dank voor het verzamelen van de data in de empowermentstudie.

Henk Hallie, dank voor het invoeren van de data van de kosteneffectiviteitsstudie.

Sietse Dijk, dank voor het aanleveren van veel literatuur.

Martha Messchendorp, dank voor je advies en hulp bij de opmaak van het proefschrift.

Ellen Visser en Esther Holthausen, bedankt voor jullie tips en advies op promotiegebied. Het was fijn dat ik altijd even binnen mocht lopen.

Mijn congresmaatjes, Nynke Boonstra en Marieke Pijnenborg. Wij deelden vele kamers op congressen en promovendidagen, daardoor was het altijd erg gezellig. Bedankt voor ons leuke lotgenotencontact en onze vriendschap!

Verder al mijn lunchmaatjes bedankt voor een aangename 'break' tijdens de werkdag: Inge Rinzema, Susan Bunschoek, Ingrid Domhof, Joost Keers en Kerstin Wolters.

Prof.dr. Don Linszen, prof.dr. Wijbrand Hoek en prof.dr. Wim van den Heuvel, dank voor het lezen en goedkeuren van het manuscript. Beste Wim, bij jou ben ik als student afgestudeerd, ik vond het daardoor extra leuk dat je zitting nam in de leescommissie. En je hebt gelijk gekregen: een bul is slechts een begin in de onderzoekswereld!

Geen onderzoek zonder financiële ondersteuning. Daarom wil ik op deze plaats ook Zon Mw, het RGOc, Stichting Roos, UMCG (Doelmatigheidsgelden) en de Afdeling Psychosen bedanken. In het bijzonder wil ik Stichting Roos noemen. Deze stichting heeft tot doel het verbeteren van de kwaliteit van leven van mensen met schizofrenie. De stichting is in het leven geroepen door ons collega drs. Hannie Wolff. Beste Hannie, ook al ben je nu niet meer bij ons, ik weet dat jij zou stralen bij het zien van dit proefschrift en al helemaal omdat het onderzoek is naar een verpleegkundige interventie. Ook jij zorgde voor goede randvoorwaarden in het begin: verpleegkundigen vrijplannen op de afdeling, zodat ze een lotgenotengroep konden starten. Door de bijdrage van jouw stichting ben je tot aan het eind betrokken geweest: dank je wel!

Ook patiëntenvereniging Anoiksis, in het bijzonder Peter Reuvekamp, bedankt voor de betrokkenheid en feedback. Ik hoop dat we gezamenlijk kunnen nadenken over het implementeren van de lotgenotengroepen.

Voor de totstandkoming van dit proefschrift ben ik ook veel mensen uit mijn privé-leven dankbaar. Lieve vrienden en vriendinnen: bedankt voor jullie belangstelling, steun en voor de leuke dingen die we samen doen in het leven! Greta, bedankt voor je hulp bij de omslag.

Mijn schoonfamilie ook bedankt, in het bijzonder Popke en Coba voor het vele extra oppassen toen ik hoogzwanger van Lies was en het manuscript beslist wilde afronden. Jullie zijn fantastisch als schoonouders en ook als pake en beppe! Lieve Harmien, ook jij bedankt voor al het oppassen. Het is fijn dat we als schoonzussen zulke dikke vriendinnen zijn!

Lieve Evert, mijn broer. We hebben een sterke band en daarom vind ik het ook zo geweldig dat jij naast mij staat tijdens de verdediging. Ik ben trots op je! Het wordt tijd om onze broer-zusdag weer in het leven te roepen, vind je ook niet?

Als allerlaatste dank ik degenen aan wie ik het proefschrift opdraag. Leave heit en mem, Marten en Antje. Tja, daar zit ik dan in jullie zolderkamer het dankwoord te schrijven van mijn proefschrift. Wie had

dat nou verwacht? Ik kan zo een pagina vol schrijven over alles waar ik jullie dankbaar voor ben, maar ik denk dat je als ouder geen groter compliment kan krijgen dan dat ik het nu zelf als moeder net zo goed probeer te doen als jullie. Jullie hebben mij altijd gestimuleerd en gesteund in de dingen die mij bezighielden. Ook nu kan ik nog altijd op jullie als 'hulptroep' rekenen. Tige tank!

Lieve Jelmer en Lies, jullie zijn 'mums leave lytse poppies'. Ik geniet enorm van jullie. Jelmer, mem hoeft nu gelukkig niet meer zoveel te 'typen', hoor!

Lieve Bert, bedankt voor je ondersteuning en praktische hulp tijdens het gehele promotietraject. Jij gaf mij altijd alle ruimte om aan mijn proefschrift te werken. Dat waardeerde ik enorm. Maar vooral bedankt voor je liefde: ik kan me geen fijnere partner wensen!